

КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ.

«КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН» — ОРИАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

43-йил чиқиши
№ 92 (11.841)

Пайшанба, 20 апрель, 1961 йил.

Баҳоси 2 тийин.

(КПСС Марказий Комитетининг 1961 йил 1 Май Чакриқларидан).

АГРЕССОРЛАР КУБАДАН ҲАЙДАБ ЧИҚАРИЛСИН!

Совет Иттифоқи барча тинчликсевар мамлакатлар каби Куба халқини мусибатда қолдирмайди, Кубанинг эркинлиги ҳамда мустақиллиги учун олиб борилаётган адолатли курашда унга ҳамма ёрдамни кўрсатади

УЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ҚАҲР-ҒАЗАБИ

Куба озод бўлиб қолаверади!

Тошкентдаги юз минг кишилик митинг қатнашчилари шундай дедилар

ДУСТЛАРНИ МУСИБАТДА ҚОЛДИРМАЙМИЗ!

Митингчи Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. М. Муртазоев ошди. У бундай дейди:

— Радио ташвиш хабар келтирди: Америка империалистлари боқиб етиштирган сотқин қўнлар шайқалари Куба Республикасига қарши қуролли интервенция бошлади. Улар Куба халқининг ўз миллий қаҳрамони Фидель Кастро раҳбарлигида қилган революциясини бўғиб ташлашга уринмоқдалар.

Америкалик миллиардерлар Кубани олтинчи йилдан кўпроқ вақт давомида талаб келдилар. Бу давр Куба халқи учун жабр-зулм ва ҳурлик йиллари бўлди. Орол неча юз минглаб кубаликларнинг кўз ёшига гарк бўлди.

Нихоят 1959 йилда Куба озод бўлди. Куба америкалик империалистларни уларнинг малайларини улоқтириб ташлади. Куба янги ҳаёт куришини ва ўз боқиларида ўз халқининг бахт-саодати йўлидагина фойдаланишни исhtiшлигини баён қилди.

Эндilikда эса, кўп машаққатлар билан бошлан кечирган Куба ерида уруш ёнғини чиқди. Бу ёнғин умумий тинчликка жиддий хавф туғдирмоқда. Қаҳрамон оролининг шаҳар ва қишлоқлари Америка самолётларидан ташланаётган бомбаларнинг портлашидан ларзага келмоқда. Америка ҳарбий кемаларидаги пуллардан узилаган ўқлар тинч аҳолининг қонини тўкмоқда.

Лекин Куба халқи тиз чўкишни истамайди. Фидель Кастронинг буйруғи билан у агрессорларга қарши катта курашга отланди. Ўз революцион ғалабаларини кўча кериб ҳимоя қилаётган миллион-миллион кубалик меҳнаткашлар ҳозирги кунда «Ватан ёни ёлми» деган муқаддас қасамни тақдорламоқдалар.

Бутун прогрессив инсоният Куба томонидан. Империалистларнинг ҳаёсин иттироқларини қараётган ҳамма мамлакатларда қаттиқ норозилик туғдирди. Ер юзидати соф виждонли ҳамма кишилар Куба халқи билан бирдам эканликларини айтмоқдалар.

Ана шу даҳшатли пайтда барча совет кишилари каби Тошкент меҳнаткашлари ҳам Қариб денгизга райондаги воқеаларни зўр ёнғин билан кузатиб турибдилар. Совет кишилари кубалик дўстларини мусибатда қолдирмаймиз, деб ўзларининг қатъий сўзларини айтмоқдалар. Америка империалисти Куба революциясини бўғиб ташлай олмайди!

Митинг очик деб эълон қилинади. ССР Иттифоқининг давлат гимни садоси улутвор янграйди.

Кубадан ЖИРКАНЧ Қўлингни ТОРТИ!

— деди Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги Т. Н. Қориниёзов ва катта майдонда минглаб кишиларнинг ғазабга тўла хитоблари янграйди.

— Тинч меҳнат тантана қилган ва коинотнинг сирларини очаётган инсон ақл-идроки тантана қилган бир пайтда Америка империализмининг ҳукмрон тўдаси ҳалдан ошиб, аклини йўқотди. У, ўзининг

жирканч бир қич башарасини бутун дунё олдига яна очиб берди. Революцион Кубага, қаҳрамон Куба халқига босқинчиларча қилган қуролли ҳужумни ана шундан бошқа ҳеч нарса билан изохлаб бўлмайди.

Улут ўзбек шоири ва инсонпарвари Набойи: Олами эрсанг демай одами, ани ким йўқ халқ ғамидан ғамга, деган эди. Куба халқига қарши қуролли агрессияни тўхтатишга даъват этган Совет ҳукуматининг Баёноти ва Никита Сергеевич Хрушчевнинг Америка Қўшма Штатлари президенти Кеннедига юборган мактуби буюк инсонпарварлик ҳаракати бўлиб, совет кишиларининггина эмас, балки бутун илгор инсониятнинг қатъий иродасини ифода этади.

Қаҳрамон эрксевар Куба халқига сурбетлик билан бандитларча қилган ҳужум муносабати билан Ўзбекистон олимлари қалбида гулган чуқур ғазабни сўз билан ифодалаб бериш кийин. Биз айталик, ҳой, талбала, йўлингиздан қайтинг, халқ ҳам вақт бори!

Биз аминимизки, озодин бахтининг тағини қаҳрамон Куба халқининг революцион ғалабаларини шараф билан сақлаб қолди ва империалистларни улоқтириб ташлади. Бутун илгор инсоният Кубага томонидир. Империалистлар кичик мамлакатларнинг халқларини қурол кучи билан асоратга солиб келган замонлар ўтиб кетди.

Яшасин ўз ватанининг озодин ва мустақиллигини кўраб, кериб ҳимоя қилаётган қаҳрамон Куба халқи!

КУБА ХАЛҚИНИНГ ИНТИЛИШЛАРИ БИЗГА ЯҚИНДИР

— деб бошлади ўз мўқини «Октябрь революцияси» Тошкент тепловоз вагон-ремонт заводининг цех бошлиғи Н. П. Васильев. У, Тошкент ишчилари Америка империалистларнинг паҳоқиди интентларининг қароқчилик ҳаракатлари туғдирган қаттиқ ғазаб ва норозилик тўқинига ўзларининг норозилик овозларини қўшадилар, деди.

— Куба халқининг ўз содиқ ўғил ва қизларининг қони тўқилган курашларида қўлга киритган озодин ва мустақиллигини сақлаб қолдиш йўлидаги ялғизлиги бизга яқин ва тушунарлидир, чунки биз Октябрь революциясини кунларда Ўрта Осиёда биринчи бўлиб помешчикларга ва капиталистларга қарши кураш байрогини кўтариб чиққан эдик. Граждан урушининг оғир йилларида бизнинг заводимиз контрреволюцияга ва исёнчиларга қарши кураш қалъаси, таянчи бўлиб қолган эди.

Советлар мамлакатининг революцион традициялари асосида тарбияланган совет кишилари: «Ўт билан ўйнашманг, америкалик жапонлар! Хатарли ўйинни ташланг!» дедилар.

Озодин қувончини татиган халқ антимасдир! Бизлар сизнинг томоғингизда, кубаликлар!

Агрессорлар шунин биллиб қўйсинарди, биз Куба халқига ва унинг ҳукуматига зарур бўлган ҳамма ёрдамни берамиз ва империалистларнинг қуролли ҳужумини даф этишда уларни қўлаб-қуватлаймиз. Биз Кубанинг тинч ша-

ҳарлари ва қишлоқларини бомбардимон қилишнинг тўхтатилишини талаб этамиз! Ҳукуматимиз бошлиғи Никита Сергеевич Хрушчевнинг, агар агрессорлар ақл-эсларини йитиб олмасалар, биз уларга ҳамма чоралар билан жавоб қайтарамиз, деган сўзлари америкалик империалистларга даҳшатли огоҳлантириш бўлсин. Интервентлар Кубадан йўқолсин!

БИЗ ТИЗ ЧЎКМАЙМИЗ!

— деб хитоб қилди митинг қатнашчилари томондан қизини кўдай олмайди Куба Меҳнаткашлар конфедерациясининг вакили Альфредо Альварес Рамкано.

— Азиз тошкентлик меҳнаткашлар, — дейди у, — қарошларча бирдамлик қилганингиз учун сизларга чин қалбимиздан ташаккур изҳор қиламиз. Бу бирдамлик Совет ҳукуматининг Баёнотида ва Никита Сергеевич Хрушчевнинг Америка Қўшма Штатлари президенти Кеннедига юборган мактубида аниқ-са зўр куч билан ифода этилган.

Куба революциясини енгиб бўлмайди, чунки бутун дунё меҳнаткашлари ва биринчи навбатда, социалистик лагер меҳнаткашларининг меҳнаткашлари унинг томоғидир.

Куба революцияси Америка империализми агрессиясининг объекти бўлиб қолганига ҳам сабаб шунки, бу революциянинг мақсад ва вазифалари эксплуатация қишларининг улоқтириб ташлаган бошқа халқларнинг мақсад ва вазифалари билан бир хилдир.

Совет халқи Октябрь революциясини йилларида душманларини ўз йўлидан улоқтириб ташлагани ҳам биз ҳам реакцион тўдани суқариб ташладик. Совет халқи ўзининг революцион ғалабаларини қаттиқ туриб сақлаб қолганини сингари, бизнинг революциямиз ҳам агрессияни даф эта олади.

Куба халқи тинчликни севади ва уни ҳимоя қила олади.

Куба ғалаба қозонади, чунки у ёлғиз эмас, чунки у Совет Иттифоқи бошлик социалистик лагер меҳнаткашларининг қардошлик ёрдамига таяна олади. Кубанинг илгори ўз дўстларига ҳамма содиқ бўлиб қолади. Кубанинг бутун ишчилар синфи номидан биз «Америкалик империалистларга ўлим!» деб айтамыз.

Яшасин халқаро пролетариат! Яшасин бутун дунё халқлари ўртасидаги дўстлик! Яшасин Совет Иттифоқи! Яшасин Куба революцияси! Яшасин социализм! Яшасин жаҳондаги ҳамма халқларнинг озодинлиги!

БУ БИЗНИНГ ИРОДАМИЗ

— деди шаҳарнинг ижодий эндиликчи номида сўзга чиққан Совет Иттифоқи халқ артисти Сора Эшонтўраева. Совет ҳукуматининг Баёноти ва ўрқон Н. С. Хрушчевнинг Америка Қўшма Штатлари президенти Кеннедига юборган мактубини таърифлаб.

— Бир неча кундан бери уруш бўрони яна елаётди. Яна каскалар қилинди, найзалар ўрнатилди, моторлар гўмбурламоқда, бомба ва

Янги турмуш қураётган, ўз озодинлиги ва мустақиллигини фидокорона ҳимоя қилаётган Кубанинг қаҳрамон халқига қизғин салом. Кубадан қўлингни торт!

тайёрдирлар. Улар разил кишилардирлар! Уларга раҳм-шафқат бўлиши мумкин эмас! Биз жаҳондаги барча софдил кишилар билан биргаликда Куба халқининг томонидан, Америка империалистларининг Кубани ваърон қилишларида ҳамда уни асоратга солишларида йўл қўймаймиз! — Халқимиз нидоси—шудир.

Ҳозирги вақтда ер юзининг ҳамма қисмларида «Кубадан қўлингни торт!» деган шор баралла янграб эшитилмоқда. Бу—халқларнинг ҳукми бўлиб, уни ҳеч ким ўзгартира олмайди. Америка империализмига зарба бермоқ озодин инсониятнинг қўлидан келади! Агрессорлар ўз қилмишларида яраша жазо оладилар!

Мен Куба тупроғи ҳаммаша гулла-яшнаётганга, тинч ижодий меҳнатда қўлга киритган ақойиб зафарларимиз билан бир-биримизнинг ҳали кўп марта қувонтира олишимизга аминман.

Куба узра тинчлик, меҳнат ва бахт қўши шуъла соча берсин!

АГРЕССОРЛАР ЖАВОБГАРЛИККА ТОРТИЛСИН!

— деб талаб қилди Тошкент давлат университетининг студенти Галина Рябукина.

— Кубанинг мардона халқига қурол билан ҳужум қилган империалистларнинг муҳдиш ёвузликларини ҳақида эшитар эканмиз, ўзимнинг ва барча ўртоқларимнинг, Тошкент давлат университети студентларининг қалбимизда пайдо бўлган ҳис-туйғуларини сўз билан ифодалаш қийин.

Кубалик дўстларимизнинг, қўлалиқ Америка империализми ҳукмдорлари ажал қуролни тут-даган куттирган бандитларнинг ҳужумига дучор бўлганликлари эшитар экансан, қалбимда қаҳр-ғазаб тўғуларни жўш уради.

Фидель Кастро раҳбарлигида революция қилган ҳамда эксплуатация ва қишлоқликдан ҳоли бўлган янги жамиятни қилиб қура бошлаган кубалик шонли ватанпарварлар ҳар биримизнинг қалбимизга яқин бўлиб қолдилар. Ҳозирги дақиқаларда улар мусибат чекмоқдалар, тиш-тирокларига гача қуролланган қалтакесарларга зарба бериб, қон тўқмоқдалар.

Бандитлар Куба халқининг иродасини бункишга муваффақ бўла олмадилар. Куба халқи ўз ватанин ҳимоя қилиб, интервентларнинг ҳужумларини мардонавор даф этмоқда. Ешлар Куба революциясини ҳимоя қилишнинг олдинги сафларида бораётганлиги қувончли бир ҳолдир. Уларнинг кўз ватанини ҳимоя қилишдан ҳам кўра муқаддасроқ мақсади йўқ.

Қадрли кубалик дўстларимиз, совет кишиларининг бардам салодини, совет ешларининг сўзларини тинглангиз!

Кубалик биродарлар, сизлар билан биргаликда! Биз сизни мусибатда қолдирмаймиз! Мардонавор бўлинг! Душманларга зарба беришга уларни ўрта тикингиз!

Башари душман чекинмасдан, у вақтда унинг устига шундай зарба тушадик, бу зарбадан бутун инсониятга манфур бўлган империализмининг муҳдиш биноси батамом емирилади.

Кубага интервенция қилинганлиги муносабати билан Совет ҳукумати томонидан қилган Баёнотдаги огоҳлантиришни чин қалбимиздан маъқуллашмиз. Биз Никита Сергеевич Хрушчевнинг Америка Қўшма Штатлари президенти

кашлари, дейлади резолюцияда, янги ёвузлик ҳақида — Куба Республикасининг тинч шаҳарлари ваҳшона бомбардимон қилина бошлаганлиги ҳамда Америка империализмининг сотқинлари Куба халқининг муқаддас тупроғига қуролли бостириб қирганликлари ҳақидаги хабарни нафрат ва қаҳр-ғазаб тўғулар билан эшитдик.

Кубага қуролли бостириб қирганлиги муносабати билан СССР ҳукуматининг Баёнотини ва СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг АҚШ президенти Кеннедига юборган мактубини яқинлиқ билан маъқуллашмиз. Бу ҳужжатларда мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларнинг иродаси ва ҳис-туйғулари ифодаланган.

Биз Кубага қилган босқинчилик ҳужуми ташкилотчиларидан уруш оловини ўчиришни қатъий суратда талаб этамиз.

Биз Америка ҳукуматидан Кубанинг ички ишларига ҳар қандай аралашини дарҳол тўхтатишни, контрреволюцион шайқаларга ердам бериш ва уларга ҳимойлик қилишни тўхтатишни талаб қиламиз.

Биз эрксевар Куба халқига қарши қилган ҳарбий интервенцияни тўхтатиш юзасидан дарҳол чоралар қўриш ҳақида талаб билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотига, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзолари бўлган ҳамма давлатларга мурожаат қиламиз.

Ер юзидати барча софдил кишилар сингари биз, Тошкент меҳнаткашлари ҳам Америка империалистларининг янги ёвузликларига даъват қилишимиз ва баралла айта-мизми: Куба ёлғиз эмас!

Шу кескин дақиқаларда Куба билан биргаликда, Куба халқини мусибатда қолдирмаймиз! Барча илгор инсоният Куба билан биргаликда, Куба ғалаба қозонади!

Кубадан қўлингни торт! Яшасин мардона Куба халқи! Яшасин Куба миллий революцияси! Яшасин бутун дунёда тинчлик!

Митинг ёлғиз деб эълон қилинади. Ўзбекистон ССР гимнининг садолари тантанавор янграйди.

«Вива Куба!», «Фидель Кастрога шон-шарафлар!», «Куба халқи билан биргаликда!» деган хитоблар яна майдон узра янграйди. Майдонда қўллангилар бутун дунёдаги миллион-миллион яхши интили кишиларнинг жазговар шоири бўлиб қолган: «Куба яшасин! Янқилар йўқолсин!» деган сўзларини испан, рус ва ўзбек тилларида тақор-тақор хитоб қилдилар.

Ўзбекистон пойтахтида бўлган юз минг кишилик митинг совет кишилари Куба халқи билан бирдамлигининг еркин намоёнлигига, уруш оловини ёвузларининг жинийот режаларини барбод қилишга қатъий қарор берганликлари-нинг намоёнлигига айланди. (ЎзТАГ).

Америка малайларининг Куба Республикасига босқинчилик билан қилган интервенциясига қарши Тошкентда норозилик митинги.

В. И. ЛЕНИН ТУГЪЛГАН КҮННИНГ 91 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ШОНЛИ КҮНГА АТАБ

Республикамиз пойтахтида улуғ доҳий туғилган кунини кенг нишонлаш учун қизғин тайёргарлик кўриляпти. Охир-бобоев номи маданият уйида В. И. Лениннинг ҳаёти ва революцион фаолиятига бағишланган фотомонтир, альбом, фотозаҳфа тайёрланди. Бадний тикиш тўрагининг аъзолари В. И. Ленин суратини ипак билан тисмоқдалар. Драм тўраги аъзолари В. В. Маяковскийнинг «В. И. Ленин» поэмасидан парча ёдламоқдалар. Бу ерда Ленинни кўрган революция ветеранлари билан учрашув ўтказилди.

Ю. ЗИЕДОВ.

Октябрь район партия комитетининг пропагандист ва агитаторлари, шунингдек партия, совет раҳбар ходимлари баноат корхоналари, ўқув юртлири ва маҳалларда В. И. Ленинга бағишлаб лекция, суҳбатлар ўтказмоқдалар. Район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Р. Нишонов, райком ходими С. Саматов 1-2 пойфазал фабрикаларида, Охир-бобоев номи тикучилик фабрикасида, «Лениннинг улуғ ҳаёти» куч» деган темада лекция ўқидилар. Лекциялардан сўнг В. И. Лениннинг ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақида ҳужжатли кинофильм кўрсатилди.

Н. ИНОҚОВ.

Капиталистик ва социалистик система ўртасида уларнинг иқтисодий тузумидан тафовутлардан келиб чиқадиган туб экинчи бор. Социалистик система меҳнат ҳукмронлигини иборат бўлса, капиталистик система капитал ҳукмронлигини иборатдир.

Бироқ, социализм ва капитализм ўртасидаги экинчи, бу иккинчи системанинг тинч-тотув йил олмаслигини билдирмайди. Капитализм ва социализмнинг тинч-тотув яшаш масаласини биринчи марта В. И. Ленин ўртага ташлаган ва назарий жиҳатдан ишлаб чиққан эди. Лениннинг социалистик революция назариясидан шундай маълум келиб чиқадиган, барча халқларнинг капитализмдан социализмга ўтиши билан ватандаш руҳ берилган, ўзини бундан тарқийқ даярини эгаллайдиган, чунки социалистик революциянинг талабаси учун шароит турли мамлакатларда турли вақтда етилади.

В. И. Ленин ўзининг кўпгина асарларида қайта-қайта таъкидлаб айтган эдики, социализм ва капитализм ўртасидаги ўзаро мубоқабаларнинг асосий майдони кўчалар кўчалари бўлиб, улар экономика, техника, фан ва маданият соҳасида мубоқабалар қиладилар.

Социалистик ва капиталистик система ўртасидаги иқтисодий мубоқабани шундай чиқаришни тинч йўл билан ривожлантириш, экономикани юксалтириш, халқ моддий фаровонлигини ошириш учун олиб борилади. Худди ана шу тинч йўл иқтисодий мубоқабани ҳаёрийида социализм капитализмга нисбатан ўзининг муқаррар афзалликларини ишбатлади, инсон фаолиятининг асосий соҳаси бўлган моддий ишлаб чиқариш соҳасида капитализм устидан галаба қозониш, муқаррарлик. Давлатларнинг иқтисодий тузумидан қатъи назар тинч-тотув яшашдан иборат ленинча принцип социалистик давлатлар бутун ташқи сиёсатида асос қилиб олишган.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС XXI съезидида айтганда, биз капиталистик мамлакатлар билан тинч соҳада мубоқабалашини, ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш, халқнинг моддий ва маданий фаровонлигини ошириш соҳасида мубоқабалашини истаймиз. Биз ҳар бир тузумнинг мубоқабани ҳаёрийида ўз иқтисодий ва маънавий кучларини намойиш қилишчи истаймиз.

Капиталистик ва социалистик давлатлар ўртасидаги иқтисодий мубоқабалар тегилар ва ҳар иккала томоннинг фойда олишга асосланган лозим. Ташқи савдо-капиталистик ва социалистик мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий алоқаларнинг энг муҳим формаларидан биридир.

В. И. Ленин халқро товар алмашинишнинг прогрессив аҳамиятини кўрсатган эди. Бундай товар алмашиниш мамлакатларнинг хўжалик соҳасидида биқилишни тугатишга, халқларни яқинлаштиришга, меҳнатни халқро тақсимлашнинг имтиёзларидан фойдаланишга ёрдам беради. В. И. Ленин РКП(б)нинг XI съезида бундай деган эди: «...ишчи билан айтишнинг мумкинлиги, совет республикаси билан бутун қолмиш капиталистик дунё ўртасида турги савдо алоқалари муқаррар илгари силжийди».

НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Сўбсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг Ўзбекистон райони Коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Москва Кенгаши материаллари юзасидан назарий конференция ўтказди. Конференцияда «Коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари»

ПАРТИЯ САФИ ҲСМОҚДА

ФАРҒОНА (қизил Ўзбекистон) (мубор) Саноат корхоналари, колхоз ва совхоз партия ташкилотлари энг яхши кишиларни КПСС сафига қабул қилмоқдалар. Қўқон шаҳри, Олтинор, Охир-бобоев, Киров, Ўзбекистон ва Ленинград районларида партия сафига қабул қилинганларнинг

ЛЕКЦИЯ ВА СУҲБАТЛАР

НАМАНГАН. Шаҳарнинг корхона ва муассасаларида бутун дунё меҳнатқашларнинг улуғ доҳиси В. И. Лениннинг туғилган кунини муносиб кутиб олишга қизғин тайёргарлик кўриди. Кутубхоналарда доҳий асарларидан виставкалар ташкил этилди. Лениннинг ёшлиги ва революцион фаолиятини кўрсатувчи фотомонтирлар чиқарилади.

«Ўзбекистон», «Комсомол» кинотеатрларида В. И. Ленин ҳаётининг турли давларини акс эттирувчи ҳужжатли ва бадний фильмлар кўрсатиляпти.

Қ. МАЛИКОВ.

ЧИРОҚЧИ. Район совхоз ва колхозларида В. И. Лениннинг ҳаёти тўғрисида, унинг ўлмас ишлари ҳақида лекция ва доклавлар ўқилмоқда. Мақтабларда адабий кечалар ва эртанилар ўқотиляпти.

П. ГАДОВЕВ.

ОЛТИНҚУЛ район сиёсий ва илмий билимлари тарқатувчи жамият бўлими В. И. Ленин туғилган кунининг 91 йиллигига бағишлаб аҳоли ўртасида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқда. Шундай суҳбатлардан бири яқинда Қўқон совхоз колхозда бўлиб ўтди. Унда лектор С. Хонков «В. И. Ленин — Коммунистик партиянинг асосчиси» деган темада лекция ўқиди. Лектор Ленин гоҳларининг таъин-насини колхозчилар ҳаётидан олган конкрет мисолларда кўрсатиб берди.

С. ХАМДАМОВ.

Октябрь кўчалари В. И. Ленин кўчалари қилинган билан суҳбатларда, РСФСРда хизмат кўрсатган савдо арбоби П. ВАСИЛЬЕВ чинара расми.

ТАСС фотохроникаси.

В. И. ЛЕНИН ИККИ СИСТЕМАНИНГ ИҚТИСОДИЙ МУСОБАҚАСИ ТЎҒРИСИДА

Хозир реакцион доираларнинг қаршиллик қарамасдан социалистик мамлакатларнинг капиталистик давлатлар билан савдои кенгайтириш соҳасида сарфлаётган куч-тайратлари иқтисодий натижалар бермоқда. Совет Иттифоқининг капиталистик мамлакатлар билан товар обороти 1953 йилдан 1959 йилгача 2.8 баравар ошди. Англиядан Германия Демократик Республикасига товар экспорт қилиш 1959 йилда 1958 йилга нисбатан 1.5 баравар кўпайди. Польша ва Франция ўртасида, Венгрия ва Норвегия ўртасида, Руминия ва Италия ўртасида савдо шартномалари тўзилди.

Социалистик мамлакатларнинг иқтисодий жиҳатдан кам тараққиётли давлатлар билан ҳам савдо мубоқабалари тез ривожланмоқда. 1953 йилдан 1959 йилгача ўтган давр ичида СССР нинг кам тараққиётли мамлакатлар билан ташқи савдо обороти 8 баравар, Ҳиндистон билан савдо обороти эса, 44 баравар кўпайди. Бошқа социалистик давлатлар ҳам ана шу мамлакатлар билан савдои муваффақиятлар ривожлантирмоқдалар. Мисалан, Хитой Халқ Республикаси, Ҳиндистон, Покистон, Бирма, Индонезия, Бирлашган Араб Республикаси, Ироқ, Мароккан ҳамда Осиё ва Африкадаги бошқа кўпгина давлатлар билан савдо олиб бормоқда. Чехословкия, Венгрия, Болгария, Польша, Руминия йил сайин Осиё, Африка ва Латин Америкадаги бошқа кўпгина давлатлар билан ўз иқтисодий алоқаларини кенгайтирмоқдалар.

Икки система ўртасидаги иқтисодий мубоқабани ўз тараққиётлида икки асосий босқични босиб ўтди. Биринчи босқич СССР дунёда ягона социалистик мамлакат бўлган пайтда бутун капиталистик дунё билан яқин ўзи мубоқабани олиб борган даврига ўз ичига олади. Социализмнинг бир мамлакат доирасидан қичиб жаҳон системасига айланиши иккинчи система ўртасидаги иқтисодий мубоқабани янги, иккинчи тархият босқич бўлди. Экинчи иккинчи система мубоқабасида ишлаб чиқарувчи кучларни тез ривожлантириш, экономика ва маданиятни гулла-яшнайтиш йўлидан бораётган бир қанча давлатлар социализм томонидан қатъий қилиб қўйилди. Экинчида Социалистик мамлакатларнинг иқтисодий ҳаётидаги эмас, балки социалистик ҳаммасида иқтисодий қилиш соҳасидаги мубоқабалар ҳам социалистик хўжалик системаси ишлаб чиқарувчи кучларни тез ривожлантириш учун нақадар қатъи назар қилиб яратиб берганини кўрсатади.

Иккинчи система ўртасидаги мубоқабани бориши ва натижалари бақийинг даврида бутун жаҳон тарқилини белгилайди. Коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари Москва кенгашининг Баёнишда кўрсатилганидек, ҳозирги давр социализм кучларининг им-

периализм кучлари устидан тобора ошиб бораётган устунлиги давридир. Бу устунлиқнинг икки сабаби бор: биринчидан, жаҳон социалистик системаси иқтисодий, сиёсий ва маданий жиҳатдан тез ўсиб ва мустақамлашиб бормоқда ва иккинчидан, жаҳон капитализм системаси тобора заифлашиб ва қириб бормоқда.

Икки система ўртасидаги тинч иқтисодий мубоқабани капитализм устидан ҳал қилувчи талабага эришиш учун социалистик мамлакатлар ўзларининг асосий иқтисодий вазиқларини бажаришлари—аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан энг ривожланган капиталистик мамлакатларга етиб олишлари ва улардан ўзиб кетишлари керак. Жаҳон социализм системасидаги давлатлар тинч иқтисодий тараққиётнинг турли босқичларида турibdilar. Шу сабабли капитализм билан иқтисодий мубоқабани улар олдида турли конкрет вазифалар турibdilar. Социалистик лагердаги ҳамма мамлакатлар энг тараққиётли мамлакатларга етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш учун барча зарур шароитларга эгадирлар.

Тарихан қисқа муддат ичида социализм ишлаб чиқарувчи кучларни мисли қўрилмаган суръатлар билан ривожлантириб меҳнатқашлар моддий фаровонлиги ва маданиятини юксалтирди. 1960 йилда СССР да саноат ишлаб чиқариш 1913 йилга нисбатан деярли 45 баравар ўсди. Хитой Халқ Республикасида 1949-1960 йилларда саноат ишлаб чиқариш таъминан 15.5 баравар кўпайди. Саноат ишлаб чиқариш урушидан илгариги даражага нисбатан Польшада 7.5 баравар, Чехословкияда 4 баравар, Германия Демократик Республикасида 3.2 баравар, Венгрияда 4.3 баравар, Руминияда 5.1 баравар, Болгарияда 12.3 баравар, Албанияда 25 баравар, Мўлудистонда 7.5 баравар, Корея Халқ Демократик Республикасида 1958 йилга нисбатан 3.5 баравар кўпайди.

1960 йилда социалистик лагер мамлакатларида саноат маҳсулотини урушдан илгариги миқдорга нисбатан қариб 7 баравар кўпайган бир пайтда капиталистик мамлакатлар маҳсулотини таъминан 2.5 баравар кўпайди, холос.

Социалистик мамлакатларнинг қишлоқ хўжалиги ҳам муттасил юксалиш йўлидан бормоқда. Экономиканинг муваффақиятлар ривожланиши натижасида халқ оммасининг моддий ва маданий фаровонлиги даражаси муттасил ошмоқда. Миллий даромадининг ўсиши бунинг далилидир. Социалистик мамлакатларда миллий даромаддан меҳнатқашлар манфаатлари йўлида фойдаланилади. 1953 йилдан 1959 йилгача СССРда миллий даромад 1.8 марта кўпайди. 1959 йилда Европадаги Халқ Демократик мамлакатларида миллий даромад 1850 йилга нисбатан таъминан 2.5 баравар, Хитой Халқ Республикасида эса 1949 йилга нисбатан 3.5 баравар кўпайди.

Совет Иттифоқида ва бир қанча социалистик мамлакатларда иш ҳақини қамайтирмаган ҳолда иш ҳақини қисқартирмади. Ишчи ва хизматчиларнинг ойлик ўртача иш ҳақи 1950 йилда 1959 йилга нисбатан Чехословкияда 40 процент, ГДРда 51 процент, Польшада 17 процент кўпайди. Социализм мамлакатларида меҳнатқашларнинг реал даромадлари 1960 йилда ҳар бир ишловчи ҳисоблаганда 1959 йилга нисбатан 5 процент ошди.

Социалистик система мамлакатлари саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми жиҳатидан жаҳон капитализм системасидан ўзиб кетиш, сўнг эса аҳоли жон бошига ҳисоблаганда саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш даражаси жиҳатидан ҳам энг ривожланган капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетиш, дунёда энг юқари турмуш даражасини таъ-

минлашдан иборат. Жаҳоншумул бу тарихий вазифа муваффақиятли бажаришмоқда.

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш етти йиллик планининг ҳақда бошқа социалистик мамлакатлардаги халқ хўжалик планларининг бажарилиши натижасида социалистик лагер 1965 йилда бутун жаҳон саноат маҳсулотини яридан кўпрогини ишлаб чиқаради.

Жаҳон социализм системасининг иқтисодий қудрати кун сайин мустақамлашаётган бир пайтда капиталистик система моддий ишлаб чиқариш соҳасида ўз позицияларини тобора кўпроқ қўлдан бермоқда. Асосий империалистик давлат — АҚШ янги кризис бўсағасида турibdilar. Америка статистикасининг маълумотларига қараганда 1960 йил февралдан 1961 йил февралгача ўтган бир йил ичида саноат ишлаб чиқаришининг индекси 10 процент қисқарди, пўл ишлаб чиқариш 59.5 процентини, автомобиль ишлаб чиқариш 63.5 процентини ташкил қилди. Мамлакатда ишсизлик асосий проблема бўлиб қолди. Шу йил марти ойининг охирида ишсизлар сони 7 миллион кишига яқинлашиб қолди.

Англия, Италия, Франция, Германия Федератив Республикаси ва бошқа капиталистик мамлакатларда ҳам саноат ишлаб чиқариши сустаймоқда. Кризис эса яқинда келмоқда.

Тинч иқтисодий мубоқабани капитализмнинг енгиллиги унинг тўла банкрот бўлганини, халокатга маҳкум этилганини намойиш қилмоқда.

1961 йил 12 апрель инсоният тарихида муҳим кун бўлиб қолди. Шу кун Совет кишии биринчи марта космосга учди. Бу воқеа социализм кучларининг нақадар ўсганини бутун дунёга яққол намойиш қилди!

Ўртоқ Н. С. Хрушчев шу йил 14 апрелда Кремлда ўтказилган қабул маросимида айтганда, биз космосни забт этиш соҳасидаги галабаларимизни тинчлик ва халқлар хавфсизлиги ишига хизмат қилдириш, зўр бериб қуролашни тўхтатиш учун, янгидай халқро контроль остида ёлпасига баътомом қуролсизлаштириш учун хизмат қилдирамиз. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет Иттифоқи Хўкуматининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва халқларида, барча мамлакатларнинг халқлари ва ҳўкуматлари, бутун прогрессив инсониятга мурожаат ҳам худди ана шу тўғй билан сурониландир. Мурожаатда бундай дейилади: «Коммунизм курастган биз, совет кишилари, космосга биринчи ботиб чиқиш, космосга мубасар бўлиш, Биз космосни ўзлаштириш соҳасидаги галабаларни ўз халқимизнинггина эмас, балки бутун инсониятнинг ҳам муваффақияти деб ҳисоблаймиз. Биз бу муваффақиятларни тараққиёт йўлида, барт-саодатда йўлида зўр хурсандчилик билан барча халқларга хўмат қилдирамиз. Биз ўз муваффақиятларимиз ва нафбатларимизни уруш йўлида эмас, балки тинчлик ва халқлар хавфсизлиги йўлида хизмат қилдирамиз».

Бу ҳўжжат Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларда ўтказилган тинч-тотув яшаш сиёсати, иккинчи система ўртасида тинч иқтисодий мубоқабани олиб бориш сиёсати социализмнинг прогрессив ва инсонпарварлиги меҳнатидан қўнуни тарзда келиб чиқиниши йили бир марта япончи тарзда исботланди.

Социализм капитализм билан мубоқабани қилишдан қўрмайди, чунки, ўртоқ Н. С. Хрушчев айтганидек, капитализм ва социалистик система ўртасидаги мубоқабани бизнинг системамиз албатта галаба қозонади.

А. МАМЕДОВ.

Иқтисод фанлари кандидати.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ИЧКИЛИКБОЗЛИК БИЛАН КУРАШНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Саноатда, транспортда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида жамоат тартибини бузиш ҳўжжати ва ижтисодиётини, прогулчилар ва авария ҳўжжати тўғрисида, одамларнинг соғлиғига путур етказётган, оиланинг негизини қатъий қилиш билан бир бўлган ичкиликбозлик билан кескин кураш олиб бориш тўғрисида меҳнатқашлардан тўшаётган жуда кўп тақдирлар ва ижтисодиётини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилди:

1. Қўчаларда, грамвайларда, автобусларда, троллейбусларда, паркларда, стадионларда, томошахоналарда ва бошқа жамоат жойларида маст бўлиб юрган, шунингдек қўчаларда, магазинларда, ошхоналарда, чойхоналарда, ҳўжжатида ва ички тақдирланган бошқа жамоат жойларида спиртли ичимликлар ичиш билан шўғулланаётган шахсларга ўзлари ишлаб турган, яшаб ёки ўқиб турган жамоат ташкилотлари меҳнатқашларнинг коллективлари томонидан ёхуд ўртоқли суллари томонидан ижтисодий таъсир ўқитиш чоралари қўрилади ёки шундай шахсларга маъмурий тартибда 3 сўмдан 10 сўмгача штраф солинади.

Шу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган чоралар қўллашилганда кейин шундай ҳаракатлар такрор қилинган тақдирда, бу қўнуни бузган шахслар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Майда безорилик учун жавобгарлик тўғрисида» 1957 йил 4 январдаги фармонида кўрсатилган тартибда 3 сўмдан 15 сўмгача қамал қўйилади.

2. Алкоголизмга берилиб, жамоат тартибини систематик равишда бузётган ёки оилада тоқат қилиб бўлмайдиган шароит вужудга келтираётган шахслар, улар ишлаб, яшаб ёки ўқиб турган жойдаги жамоат ташкилотларининг, меҳнатқашлар коллективларининг ёки милиция органларининг тақлифига биноан, меҳнатқашлар депутатлари район, шаҳар Совети ижроия комитетларининг қарори билан варақлар комиссияси берган ҳўжжатида асосланиб, маъмурий тартибда даволантирилади.

3. Белгилан қўйилсинки, ота, она ёки уларнинг ҳар иккови, шунингдек бола асраб олган кишилар хроник алкоголизмга берилиб кетганликлари белгиланган тартибда аниқланганлиги ва шундай хроник алкоголизм сабабли ўзларининг болаларини тарбиялаш вазифаларини бажармаганликлари, ота-оналик ҳўқуқларидан шу ҳўқуқларга сиймайдиган тарзда фой-

тиш тақдирлаб қўйилган бошқа савдо корхоналарида шу ичкиликларни сотишга йўл қўйган савдо ва умумий ошқоватлиш ходимларига маъмурий тартибда 10 сўмдан 20 сўмгача штраф солинади.

Шу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган чораларга дўрор қилинган савдо ва умумий ошқоватлиш ходимлари шу тартибни такрор бузганлари тақдирда, улар Ўзбекистон ССР нинг меҳнат тўғрисидаги Қўнулар Кодексининг 47-моддасидаги «т» бандига мувофиқ ишдан ҳайдалтирилиши мумкин.

5. Белгилан қўйилсинки, савдои сотиб олишда айбоб бўлган кишиларга шу кишилар ишлаб, яшаб ёки ўқиб турган жойдаги жамоат ташкилотлари, меҳнатқашлар коллективлари ёхуд ўртоқли суллари томонидан ижтисодий таъсир ўқитиш чоралари қўрилади ёки маъмурий тартибда 3 сўмдан 10 сўмгача штраф солинади.

6. Ушбу Фармоннинг 1, 4 ва 5-моддаларида қўзда тутилган штрафлар меҳнатқашлар депутатлари район, шаҳар Совети ижроия комитетининг маъмурий чоралар қўрувчи комиссияси томонидан милиция органларининг, тартибини бузган киши ишлаб, яшаб ёки ўқиб турган жойдаги жамоат ташкилотларининг ёки меҳнатқашлар коллективларининг тақдимиға биноан солинади.

Штраф муддатида тўланмаган тақдирда, қўнуда белгиланган тартибда ундириб олинади.

7. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига шу Фармоннинг қўлла-ниш тартибини белгиллаб бериш вазифаси топширилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Е. НАСРИДИНОВА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари

Р. САХИБОВЕВ.

1961 йил 19 апрель

Тошкент шаҳри.

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ФАБРИКАНИНГ ФАХРИ

Тошкентдаги 2-пойфазал фабрикасининг бичиқчилик цехи. Цех бошлиғи Алексей Сергеевич бизни мубоқабани илгори билан таништирди.

— Бу киши цехимизнинг фахри — Зуннуна Расулева, — дейди у қорчадан келган ёшгина қўнуға яқинлашиб. — У фабрикамаиза яқинда келган. Денки ахир усти қиринган, сергайралигини ўқитиб бичиқчи бўлиб етишди. Зуннуна мактабини тугатиб қаб-

риката келганлардан. Инженериясининг бичиқчилик цехи. Цех бошлиғи Алексей Сергеевич бизни мубоқабани илгори билан таништирди.

Уз касыбининг устаси Зуннунага қандай топшириқ берилмасин, ҳаммасининг уласидан чинади. У маҳсулот сифатиға эътибор бериб, қўнулик топширини 130 процентга етказиб бажаришмоқда.

Мастер қиз чарини иқтисод қилишда ҳам намуна бўлади. У бир йил ичида 799 дециметр чарини тежаб қолди. Бу чармдан 495 аяфт пойфазал тикиш мумкин...

— Бунинг ҳеч қандай сирин йўқ, — дейди у таърибасан ҳақда таърибасан. — Қўнмига тарм олганимда, чиники чинқармаслиқни қўзалайи, бичиқлаган деталларни тўғри мўлжаллаб қирқаман. Зуннуна Расулева ҳало меҳнат тўғрисида фабрика коллективининг фахри бўлиб қолди.

Н. ОМОНОВА.

Турсуноичилар

Киров районида ташкил этилган 6 ойлик механизаторлар тайёрлаш курсида Турсуноичилар ташаббусига қўшилган қўнуна аёллар ўқинмоқдалар. Улар орасида Киров номи совхозининг ёш ишчилари Шарофат Қўчқорова, Кимёхон Насриддинова, Мелихон Аъзам ҳўжаева, Инобат Рўзиева, Махларой Аҳмедова ва бошқалар бор. Ҳозир булжам механизаторлар тракторларни бошқаришни ўрганиб олдилар. Турсуноичилар бу йил машинада 100-150 тоннадан пахта теришмоқчи.

А. ҚАМБАРОВ.

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКISTON» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗДИДАН

«ОЛДИНГДАН ОҚҚАН СУВНИНГ ҚАДРИ ЙЎҚ»

Бухоро шаҳри табиий газ олаблаганига икки йилдан ошган бўлса ҳам, халқига қўнмига саноат корхоналари, коммунал хўжалик бинолари, умумий ошқоватлиш жойлари ва аҳоли яшайдиган хонадонларнинг деярли ўндан тўққини газлаштирилмагани, шаҳарни газлаштириш трестин раҳбарлари мавжуд усулалардан турги фойдаланмаётганини шу сарлавҳа остида босилган хабарда тақдир қилинган эди.

Ўзбекистон КП Бухоро шаҳар комитетининг секретари ўртоқ Д. Алдинов газетда тақдир тўғрисида редакцига қўйилганларни хабар қилди:

Мақолада шаҳарни газлаштириш ишларининг сўст бораётганлиги турги тақдир қилинган. Ҳақиқатда шаҳарда ҳаммаси бўлиб 32 саноат ва коммунал маъийнй корхонага, 513 хонадонга газ ўқитилди, холос. Бу масала шаҳар партия комитетининг бюро мажлисида муҳомада қилиниб, газлаштириш ишларига ахир раҳбарлик қилмаётгани, усулалардан турги фойдаланмаётгани йўл қўнмига учун шаҳар газ трестининг бошқарувчиси ўртоқ Димитров қатъий оғохланчидир. Шаҳардаги саноат, маданий-маъийнй муассасалар ва хонадонларга газ ўқитиш ишларини тезлаштиришга қаратилган тадбирлар белгиланди.

